

# kisvárdai lapok

36. évfolyam 7. szám - 2024. június 28. péntek



**CSURKA ISTVÁN: MEGMARADNI**  
Udvari Kamaraszínház

## Magyar színházak 36. kisvárdai fesztiválja

„A kilencvenes években, amikor televíziós pályámat kezdtem, emlékszem, sokat jártunk forgatni Debrecenből a határ túloldalára, nagyváradi ünnepségek rémlenek, egy-két közéleti téma, de ez az időszak már bőven a forradalom után volt. Egyszer valamelyik helyszínt kerestük éppen a stábbal, és megszólítottunk egy idős bácsit az utcán, természetesen magyarul, kérdezve, nem tudja-e, merre kell mennünk. Valahogy máig emlékszem a reakciójára, nekem, akkor még huszonevesként nagyon furcsa volt. Ugyanis gyorsan, rémülten és szinte reflexszerűen körbenézett, ki hallja. Akkor ezt nem igazán értettem, aztán később sokszor eszembe jutott. Eszembe jutott ez most is, ahogy a Csurka-darabot néztem, arra is gondolva, vajon mit mondhatnak a mostani fiatal generációnak azok az élethelyzetek, amelyeket a színpadon látunk? Már nekem sincsenek közvetlen „élményeim” az átkosbeli Romániáról, csak az említett idős bácsi beidegződött fejrezenése jelezte számomra, mit is élhettek át az ottani magyarok a szocialista blokkon belüli legvadabb diktatúrában. Nincsen erről már túl sok fogalmunk.”

Ungvári Judit

## Szakmai Klub

**Erős formanyelv és időutazás** – röviden összefoglalva ezek voltak a kulcsszavai a Szakmai Klub beszélgetéseinek a fesztivál hetedik napján, amikor a Szatmárnémeti Északi Színház Harag György Társulatának előadását, A kriplit és a Komáromi Jókai Színház produkcióját, az Úri murit elemezték a résztvevők.

Martin McDonagh darabja, A kripli rendkívül markáns formanyelven szólalt meg Béla Marcel rendezésében és a szatmárnémeti társulat előadásában – emelte ki bevezetőjében Szabó Attila színháztörténész az előadás kapcsán. Az ebben ábrázolt sötét, rideg, kegyetlen és nyomasztó világot a produkció szinte tapinthatóan a látványban is igyekezett megjeleníteni, minden rideg, fémes és szürke volt a díszletben és a jelmezekben is. Nagyon sok asszociációt keltett az előadás, a magyar közönségben akár Háy János darabjai is felidéződhetnek a romlott és szívtelen környezet, kilátástalan élethelyzetek nyomán. Szabó Attila méltatta a darab Varró Dániel-féle fordítását is, szerinte nagyon sokat tett hozzá az előadáshoz ez a repetitív, tö-

redékes, poétikus szöveg. Külön megdicsérte az előadás humorát, amely nagyon sok esetben a kellékekből, díszletelemekből, jelmezekből jött felszínre. A színháztörténész elmondta azt is, nagy rajongója a szatmárnémeti színház társulatának, ahol nagyon komoly szakmai építkezés zajlik már évek óta, és különböző rendezőkkel dolgozva elég széles formakészlettel tudnak dolgozni a színészek. A többi hozzászóló is hasonlóan vélekedett a társulatról, illetve az előadásról. Herczeg Tamás rendező és Gyürky Kata irodalomtörténész is hangsúlyozta az előadás aprólékos kidolgozottságát, és atmoszférateremtő erejét. Árkosi Árpád rendező pedig az avangárd legjobb hagyományainak továbbélését látta a szatmárnémeti produkcióban. Megrendítő élmény volt a komáromi Úri muri – ezt mondta Gilbert Edit a felvidékiek produkciójáról, amely sajátos időutazásra hívta a nézőket, hiszen egyszerre volt jelen benne Móricz kora és a rendszerváltás utáni Magyarország. Az irodalomtörténész kiemelte az előadás furcsa eklektikáját, amely a díszletben, jelmezben és a zenében is megmutatkozott. Utóbbit



illetően kifejtette: a giccs, a gagyi éppen úgy a része a magyar kultúrának, mint a minőségi zene, vagy az autentikus népzene, éppen ezért díjazta, hogy az előadás zenei világa ezeket az elemeket is beépítette. Gulyás Gábor esztéta arra hívta fel a figyelmet, hogy sajátos eltolódás figyelhető meg a Móricz-mű különböző színpadi adaptációiban: míg a regény főszereplője egyértelműen Szakhmáry Zoltán, addig a színpadon Csörgheő Csuli, amit az is jelez, hogy szinte mindegyik feldolgozásban jelentős és karakteres színészek játszották (megemlíttette Cserhalmi Györgyöt, Mertz Tibort, Stohl Andrást). A most látott előadásban is karakteresnek mondható Gál Tamás figurája, bár ebben a verzióban nem annyira a bárdolatlan vidéki úr, hanem egy markáns és dörzsölt gengszter rajzolódik ki. Gyürky Kata irodalomtörténész megemlíttette, hogy szerinte erre a feldolgozásra célszerű lett volna kiírni szerzőként a dramaturg nevét (Tucsni András), mivel a látott szövegváltozat csak nyomokban tartalmazta Móriczot, s így kevésbé érheti csaldódás azokat, akik a móríci szövegre számítottak.

Ungvári Judit



## Felmorzsolódás

Szinte sajnálható, hogy Csurka István politikai pályára lépett annak idején, mert ez azt hiszem, sokat ártott annak, hogy az utókor reálisan értékelje, mint drámaíró, nálunk amúgy is régi hagyománya van a közszereplők utálatának. Bár elvétele történetek kísérletek darabjainak színrevitelére, valahogy még mindig szőnyeg alá van söpörve ez az életmű, és vélhetően még jó darabig így is lesz, míg kellő távolságba nem jutunk a rendszerváltás idejétől. Megmaradni című drámájából most az Udvari Kamaraszínház hozott egy verziót a kisvárdai fesztiválra.

A kilencvenes években, amikor televíziós pályámat kezdtem, emlékszem, sokat jártunk forgatni Debrecenből a határ túlsó oldalára, nagyváradi ünnepek rémlenek, egy-két közéleti téma, de ez az időszak már bőven a forradalom után volt. Egyszer valamelyik helyszínt kerestük éppen a stábbal, és megszólítottunk egy idős bácsit az utcán, természetesen magyarul, kérdezve, nem tudja-e, merre kell mennünk. Valahogy máig emlékszem a reakciójára, nekem, akkor még huszonévesként nagyon furcsa volt. Ugyanis gyorsan, rémülten és szinte reflexszerűen körbenézett, ki hallja. Akkor ezt nem igazán értettem, aztán később sokszor eszembe jutott. Eszembe jutott ez most is, ahogy a Csurka-darabot néztem, arra is gondolva, vajon mit mondhatnak a mostani fiatal generációnak azok az élethelyzetek, amelyeket a színpadon látunk? Már nekem sincsenek közvetlen „élményeim” az átkosbeli Romániáról, csak az említett idős bácsi beidegződött fejrezenése jelezte számomra, mit is élhettek át az ottani magyarok a szocialista blokkon belüli legvadabb diktatúrában. Nincsen erről már túl sok fogalmunk. Ezekről az időkről szól a



theater.hu fotó - Ilovszky Béla

Megmaradni drámája is, amely reálisan tudósít minket azokról a dilemmákról, gyötrődésekről és félelmekről, amelyekkel az erőszakos románosítás, a magyarság szisztematikus felszámolása idején szembesültek az ott élők.

Tulajdonképpen már ez is fontos momentum, hogy tudósít minket, de szembesít is sok mindennel. Ma, akik külföldre települnek magyarként, boldogulást keresve, akár bevallják, akár nem, de az anyagi jobblét érdekében veszik a nyakukba a világot, amivel persze nincs is baj, viszont időzzünk el egy pillanatra azon, milyen az, amikor nem ez a motiváció. Amikor valaki nem azért megy el, hogy kocsit vagy házat tudjon venni, vagy kedvezőbb életkörülményeket teremtsen a családjának. Hanem azért, mert fenyegetik az életét. Nagyon kevésbé értjük már ezt a világot, bár ma sem kell messzire menni, hogy ilyenet lássunk, elég csak Kárpátaljára gondolni. Ma is vannak olyan nemzettársaink, akiknek mérlegelniük kell a létezés kockázata és a gyökereik kényszerű kitépése között. Mit tehetünk azért, hogy elkerüljük az ilyenfajta „vagy-vagy pillanatok”, ahogy a darabban emlegetik? Vagy akár a felmorzsolódáshoz vezető kényszer-

megalkuvásokat? Hogy elkerüljük az Ady vázolta magyar posztapokaliszist: „És mi nem leszünk majd szétszórva,/Árvult, de mégis győzedelmes fajta:/Minket korszakok tűz-dühe nem edzett/S fölolvast a világ kohója/S elveszünk, mert elvesztettük magunkat.” (A szétszóródás előtt)?

Nagyon is fontos kérdéseket vet föl ez a darab, amelynek egy viszonylag tisztos feldolgozását adta András Attila rendezésében az Udvari Kamaraszínház a fesztiválon. A ma már valóban nehezen átélhető élethelyzeteket a színészek meglepő átéltséggel jelenítették meg, némely esetben egészen kitűnő alakításokat láthatott a néző, kiemelném a dr. Csernátoni szerepében látott Tokaji Csabát és a Csernátoninét játszó Szorcsik Krisztát. Érthetővé és átélhetővé tették a drámaiságát ezeknek a figuráknak. Az előadás egyetlen neuralgikus pontja a befejezés volt. Bár a vetítés funkcióját sem értettem kristálytiszán (volt már hasonló ezen a fesztiválon is), de a zárókép teljes k.o-t ad ennek a jobb sorsra hivatott előadásnak. Az EU-zászló előtt arab zenére vonagló szriptízjelenet trash-pillanatát bár tudnám feledni...

Ungvári Judit

## „Amikor először olvastam a Megmaradnit, megkönnyeztem”

A magyar identitás és a magyarság megmaradásának igencsak összetett kérdéskörét járja körül Csurka István kétszeres József Attila-díjas író, dramaturg és politikus több mint harmincöt évvel ezelőtt írt darabja, a Megmaradni. A történelmünk bemutatását misszióként vállalta fel az elmúlt évtizedekben az Udvari Kamaraszínház, mely társulat évről évre visszajár a Magyar Színházak Kisvárdai Fesztiváljára. Az itteni találkozásokról és a Megmaradni című előadásról András Attila Jászai Mari-díjas író- rendezővel, a teátrum igazgatójával beszélgettünk.

*Évek óta résztvevői a Magyar Színházak Kisvárdai Fesztiválja programjának. Mit jelent Önöknek a színházzsakai seregszemle?*

Sokat jelent nekünk a júniusi fesztivál, hiszen ez egyben a találkozások helye is a felvidéki, a délvidéki és az erdélyi barátainkkal. Az elmúlt években változott a színházi fesztivál profilja: már nem csupán határon túli társulatok szemléje, így előadóként is mindig nagy örömmel jövünk Kisvárdára. Például itt vendégeskedtünk a Tizenhét című előadásunkkal. Ekkor olyan technikai problémák merültek fel, amelyet izgalmas és egyben felszabadító érzés volt megoldani, így a közönség azt láthatta, amit valóban színre vittünk.

*Idén a Megmaradni című előadással vesznek részt a fesztiválon. Mi volt a fő motivációja, hogy megrendezze a Csurka-darabot?*

Több mint harmincöt évvel ezelőtt készült Csurka István Meg-

Megmaradni című műve, ami – úgy vélem – ma is aktuális témát dolgoz fel, így tud mai lenni, és képes szólni a nézőkhöz. A Megmaradni közvetlenül a rendszerváltás előtt készült. Amikor először olvastam a '90-es évek közepén, bevallom, hogy rendkívüli élmény volt, megkönnyeztem. Ugyanis szabadkai születésű vagyok, tehát elszakított területen születtem és éltem ifjúkoromban, és értettem a dráma minden szavát, hiszen átéltem, és több generáció átélte egészen a trianoni békediktátumtól. A darab ugyanis a határon túli magyarság sorsát mutatja be, ami sokáig tabutémának számított az anyaországban. A Csurka-darab rendkívül bátran és pontosan leírja az etnikai kizsárolás politikáját – ehhez hozzátartozik az anyanyelvhasználat kérdése is –, ami máig valós probléma az elcsatolt területeken. Úgy vélem, hogy a szellemi elitnek egyszersmind kötelessége, hogy szóljon a nemzet sorsáról, az Udvari Kamaraszínház pedig ezen kötelességnek igyekezett megfelelni, amikor színre vitte Csurka István művét.

*A történelmi tényeken alapuló előadásokban hisz mint rendező.*

Valóban. Nem telhet el úgy egy napom – pedig már a 68. életévembe fogok lépni decemberben –, hogy ne olvassak a történelmünkről. Anélkül pedig nem alkotok, tehát nem írok, nem rendezek előadást, hogy ne kutassak. Az előadások pedig úgy vélem, hogy alkalmasak arra, hogy tanuljunk a magyar történelemtől. Színházi alkotóként csupán annyit tehetünk, hogy felkeltjük a nézőkben az érdeklődést, hogy maguk nézzenek alaposan utána a történelmi té-



András Attila, portré  
fotó: Ilovszky Béla

san utána a történelmi tényeknek. Ugyanis a színházban a történelem szót kell lefordítanunk. Mint tudjuk, a történelem szó annyit jelent, hogy a jelenünket eredményező múltunk. Ezt kell megérteni. Mi pedig ehhez próbáljuk közelebb hozni az embereket.

Visszatérve a Megmaradni című előadásra... Hogyan sikerült megkapniuk a Csurka-darab felhasználási jogát?

Sokáig azt hittem, nem tudjuk megszerezni a jogokat, de egyeztetésbe kezdtünk a rokonokkal, akik végül megadták a játsszási engedélyt. Isten kegyelmes volt velünk. Sokat imádkoztam érte, mert nagyon szerettem volna színpadra vinni ezt a hatalmas erejű drámát. Hiszen – ahogy azt említettem –, amikor először olvastam, megkönnyeztem. S azért könnyeztem meg, mert azonnal megértettem ennek a súlyát és annak a felelősségét is, hogy erről beszélnünk kell.

Lengyel Emese

## Kokalevél majonézzel

Amikor a Magyar Színházak 36. Kisvárdai Fesztiválja keretében a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata jóvoltából „az orosz kétfogatúnak” nevezett szerzőpáros, Oleg és Vlagyimir Presznyakov *Csónak, avagy előttünk az özönvíz* című előadására – az orosz dráma újraolvasásával – készültem, beugrott egy, pár éve Szentpétervárott megélt személyes élményem. Engedtesék meg nekem, hogy értekezésem mintegy felvezetésképp először ezt osszam meg önökkel.

Képzelnék el Oroszország második legnagyobb városában egy szupermarketet, ahol a fantasztikusan finom orosz konfetik közvetlen szomszédságában Dosztojevszkij *A Karamazov* testvérek című regénye díszkötéses kiadását árulják. Nem akartam hinni a szememnek, s bár a kötetet persze megvettem, a Presznyakov-fivérek szövegének friss újraolvasása kellett ahhoz, hogy mindez felidőződjék bennem. Akkor ugyanis, ott, a bevásárlóközpontban – 2018-at írtunk – azt gondoltam, nincs még veszve minden: ha egy élelmiszeráruház ekkora hangsúlyt fektet a kultúra fenntartására és megőrzésére, akkor valahol mégis rendben van ez a világ.

S talán ez lehetett az Szovjet/Oroszthonban felnőtt Presznyakovok érzése is egy olyan országban élve, ahol hús hiányában a kultúra volt a mindennapi betevő. Egészen addig, amíg el nem kezdtek – székelyüket nyugatabbra téve – nem pusztán az orosz közállapotokról gondolkodni. S lám, a *Csónak...* című drámájukban már nem Dosztojevszkij, hanem Salinger *Zabhegyezője*, s nem orosz cukorka, hanem Lay's

chips kerül egymás mellé a Bocsárdi László rendezte előadás első jelenetében. S a két „áru-cikk” bizarr szomszédsága olyasfajta apokaliptikus körkép felvázolása, olyasfajta tragico-comikus-bibikus színjáték eljátszása számára nyit teret, amelynek főhőse, a kisember Jon az általa vásárolt chipsben található szerencsejáték következtében – egy jachtot nyerve – új Noévá, azaz világmegváltóvá válhatna.

Nem véletlenül fogalmaztam az előbb úgy, hogy tér nyílik itt az apokalipszis számára: Bocsárdi rendezésében olyan, Jon magánéletében végbemenő, valamint a szűkebb-tágabb környezetében előforduló groteszk pillanatképekkel, olyan abszurd „foszlányokkal” találkozhatunk – ez utóbbi kifejezés a Presznyakov-fivérek kedvelt szófordulata –, amelyek között a folyton változó teret szkafanderbe bújt alakok rendezik át. Minden egyes jelenet között úrbéli lényeknek kinéző emberek „szállják meg” a földet, vagy ami még maradt belőle, érzékeltetvén: nem sok van már hátra az embereknek otthont adó bolygó létéből, s lehet készülni: költözni a Holdra, vagy elfogadni az elkerülhetetlen véget.

A László Csaba remeklésében látható Jon, miután a bevásárlóközpont alkalmazottjától megtudja, vagy pontosabban elhiszi neki, hogy a chipsen nyert jachtjára a számára legfontosabb embereket, valamint minden állatfajból kettőt-kettőt felhordva, az őket követő özönvizet így „kibírva” újrakezdheti és újjáépítheti az életet, küldetéstudatából nem enged. S miközben gondolkodik, hogy kiket is vigyen magával, sorra szembesülünk az őt körülvevő emberek világvégét mintegy generáló életvitelével: ahol Jon fia (Berencsy Martin) pusztán öt évvel fiatalabb a férfi új fe-



leségénél (Kádár Noémi), s ahol az első ara (Berekméri Katalin) egy szétcsúszott színésznő, akinek egy remek „színház a színházban” jelenet leplezi le életből való kiábrándultságát. A „minek szüljek erre a világra”-képet, amelyet egy másik, a mostohaanya és a fiú fékevesztett „együtt bulizása”, kokalevektől való transzállapotba kerülése is igazol. Miközben Jon – mintha minderről tudomást se venne - állatokat próbál vásárolni, hogy azokkal együtt egy új, megújult világba hajózhassék a „csónakján”. Az így megszerzett gorilla, Artúr (Németh B. Kristóf) bölcsességével azonban még nem kerül fel a pont az i-re. A végső „döfést” a Presznyakovok – és Bocsárdi rendezése – apa és fia párharca formájában méri ránk: ahol a chipssel együtt, „csomagban” megvásárolható *Zabhegyező* nem az apának, hanem a fiúnak ad egy végső lökést, s már nem szellemi táplálékként, mint Dosztojevszkij regénye, hanem a világvégéhez hozzásegítő, lázadásra tanító „új Bibliaként” funkcionál. Apagyilkosságra nevel, a megváltásban még bízó apa eltiprására, ahol a *Karamazovok*ból ismert szent embereknek már esélyük sincs, hogy visszabilentsék mindazt, ami a világunkban súlyosan kibillent.

Gyürky Katalin

## „Ez a darab a zavaros, átláthatatlan világunkról szól”

A Magyar Színházak 36. Kisvárdai Fesztiválja versenyprogramjában a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata Oleg és Vlagyimir Presznyakov orosz kortárs drámaírók Csónak, avagy előttünk az özönvíz című „tragiko-comico-biblikus” színjátékával szerepelt. Az előadásról Bocsárdi László Jászai Mari-díjas rendezőt kérdeztük.

*A Csónak, avagy előttünk az özönvíz című darabot egy, a magyar nyelvű színházi közegben kevésbé ismert szerzőpáros jegyzi. Hogyan rá a szóban forgó Oleg és Vlagyimir Presznyakov-műre?*

Még régebben kezembe került egy kortárs orosz dráma kötet, és már akkor nagyon izgalmasnak találtam ez a darabot, de nem foglalkoztam vele. Aztán évek múlva, az Iráni konferencia előadás után visszatértem ehhez a szöveghez. Úgy éreztem, elérkezett a pillanat, hogy arról beszéljünk, amiről ez a darab szól, tehát a máról. Vagyis a zavaros és egyben átláthatatlan világunkról.

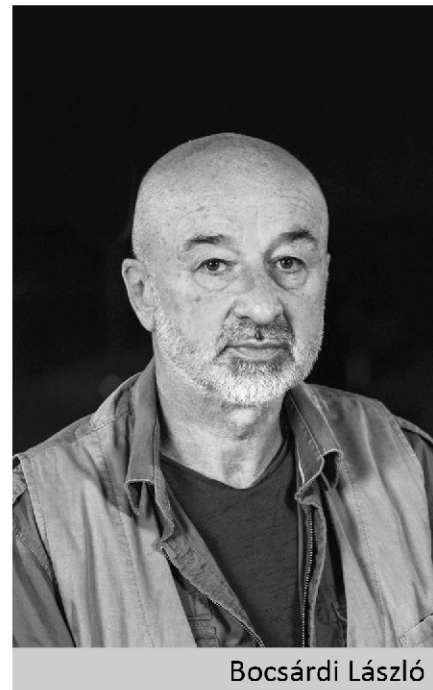
*Ebben az alkotófolyamatban már nem először alkotótársa a fia, Bocsárdi Magor. Szét lehet választani a munkát és a magánéletet?*

Teljesen. Egyszerűen partnerként dolgozunk együtt. Ügye-lünk arra, hogy elkerüljük, hogy benne legyen a családi kapcsolat ebben a műben.

Gyakorlatilag teljesen megfeledkezünk a köztünk fennálló apa-fiú kapcsolatról. Rendkívül tisztelem Magorban azt, hogy kiváló érzéssel érez rá arra, milyen irányba megy az előadás, a rendezésem, tehát hogy milyen szempontból kellene zeneileg ellenpontosni vagy éppen megerősíteni az adott pillanatot. Mindig kíváncsian várom az ötleteit. Nem vezetem, nem adok ötleteket, hanem a próbák követéséből és a beszélgetéseinkből születik meg benne a zene. Bár nyilvánvaló az is, hogy könnyebben rám hangolódik, mint más. Zsigeri a kapcsolatunk.

*Egy rendkívül nehéz anyaggal dolgozott. Mit tartott szem előtt a modern társadalomban játszódó bibliai Noé-történet rendezésekor?*

Az előadás sok kis mikrotörténetre osztható fel, de végül csak összefut az egész egy hatalmas nagy történeti csúcsponttá. Számomra az volt a kihívás, hogy ezt a filmes, forgatókönyvszerű anyagot hogyan lehet színházban úgy megcsinálni, hogy a filmes jegyeket magában hordozza, de mégis színház maradjon. Emiatt döntöttem úgy, hogy a jeleneteket ennyire eltávolítom egymástól díszletben és hangulatilag is. De ahogy a történet, úgy a színpadkép is sűrűsödik, míg végül apokaliptikusságban tetőzik. Tehát a kis szituációkból, mint egy filmben az energia fokozatosan növekszik és tetőzik a vége felé.



Bocsárdi László

*Ez abszolút érződött a fény-és hangeffektusokban, de a Bartha József tervezte rendkívül funkcionális díszletben is.*

Arra törekedtünk, hogy pontos, egyértelmű színekkel jellemezzük az egyes különálló jeleneteket és azok hangulatait, amelyek között az átkötések előrevetítik majd a darab végét. Így a sok kis hangulat, jelenet, szín végül a végén ahogy összeér, visszafele képes megmagyarázni a mozaikszerű folyamatot.

A díszlet esetében pedig döntenünk kellett, hogy egy térben játszódik le az egész vagy több térben, amelyek átalakulnak egymásba. A tét mindenképpen az volt, hogy filmszerű maradjon a hatás, s ennek ez a változó és funkcionális díszlet volt a kulcsa.

Lengyel Emese

## Sírva vigad a magyar (színész)

Urbán András rendezésében láthattuk a *Történt egyszer Újvidéken* című előadást. „Kisebbségi extravaganza sok zenével, táncal, szellemekkel és indiánokkal”, így határozza meg saját magát a produkció. Nos, ezek közül valóban egyikből sem volt hiány. Talán ezt az előadást vártam a legjobban a fesztiválon, mert rendkívül izgalmasnak találom Urbán András rendezői világát, így kíváncsian vártam, az újvidéki társulattal közösen mit alkottak – és szerencsére nem okoztak csalódást.

A színház születésnap ünnepsége után járunk, egy hosszúra nyúlt buli hajnali fázisát láthatjuk, ahol már senki sem önmaga. Az alkohol és a kései órai hatására felszínre kerülnek ki nem mondott szavak, bántalmak, konfliktusok – közben meg néha dalra is fakadnak a színészek.

Miközben halad előre az este, a színházban dolgozók reflektálnak saját színészi mivoltukra. Önirónia a javából, a színház alapvető kérdéseit feszegetik: negyedik fal, mit gondolunk a saját művészetünkről, interakció a közönséggel, egyáltalán, mi is a közönség... Hisz nélkülük nincs színész és színész nélkül nincs közönség, egymás nélkül semmik vagyunk, és ennek a szimbiózisnak egy csodaszép példája a *Történt egyszer Újvidéken*.

Kifejezetten örültem neki, hogy nem önsajnálato siránkozásba fullad a történet ezen része, hanem rendkívül szellemes ön-reflexióval tudnak megszólalni a szereplők a színház és a művészlét nehézségeiről. Előkerül a fiatal egyetemisták helyzete, nőként való létezés a szakmában, metoo, hierarchia... Manapság már-már szinte közhe-



lyesnek számító témák, de érzékenyen és remek humorral jeleníti meg őket az előadás, így nem maradnak sablonosak.

Az egyre komolyabb gondolatmeneteket nagy színházi slágerek szakítják meg, egyszer a *Csárdáskirálynő*, másszor a *Chicago* dallamai csendülnek fel. Szépen kiegészítik a prózai részeket, oldják az azokból következő feszült légkört, miközben kiforgatják a dalok jelentését, néhol átköltik a szöveget vagy parodisztikus eszközökkel élnek, mégis megmarad az egésznek az a jóízű humor, ami az egész előadást jellemzi. Van itt minden, *Szomorú vasárnap* és elképzelt Winnetou-operett, a zenés színház szinte teljes skáláját felvonultatják, méghozzá kiválóan. Egy-egy sláger alatt, bármennyire is a szórakoztatás a fő céljuk, mégis torokszorító érzés fog el. Kiemelten igaz ez a Cellatangóra, amiben férjeik meggyilkolásának története helyett a szakmában szerzett traumákat mesélik el a színésznők – rendkívül fájdalmas pillanatok ezek, miközben megy a musicaltörténet egyik ikonikus, erős nőkről szóló dala.

A társulat remekel, sziporkázik mindenki, a fiatal primadonnától az idős komikusig felsorako-

zik az összes színésztípus. Nagybetűs társulatként működnek, ritkán látni ennyire összetartó és együttműködő csapatot, ez szerintem az előadás egyik legnagyobb erénye. Csillognak ők is a ragyogó, arany-ezüst díszletben, ami a kabaréműsorok „olcsó” világát idézi, de nagyszerűen illik ez ahhoz az atmoszférához, amit teremtenek. Merthogy ez bizony varieté, játszik az előadás a gálaműsorok sztereotip ábrázolásmódjával, de nem sértő, hanem a lehető legszebb, minőségi módon teszi ezt, amivel belopja magát a közönség szívébe. Hisz együtt élünk velük, csodálatosan megvalósul, amiről szól az előadás, egymás nélkül nem lehet. Az előadásnak már az első perctől kezdve sikerül kialakítania egy olyan kölcsönös bizalmat a közönséggel, ami végigkíséri mind a két órát.

Azt hiszem, valahol ez a színház lényege. Beszéljünk a művészlét nehézségeiről, a nők kiszolgáltatottságáról, az alacsony fizetésekről – de beszéljünk arról is, hogy mennyire csodaszép ezekkel együtt is színházat csinálni, milyen most élni és magyarnak lenni, mulassunk együtt, még ha közben sírunk is. Hát így történt mindez Újvidéken.

Molnár Kata

## Mai program

10:00 – **Tér és idő játéka a színházban**  
Bélai Marcel és Kozma Gábor Viktor workshopja  
Helye: KVMK tárgyaló

11:00 – **Szakmai Klub** (beszélgetés az előadásokról) Háziasszonyok: Mészáros Katalin és Gyürky Katalin  
**Megmaradni:** Herczeg Tamás, Árkosi Árpád  
**Csónak, avagy...:** Balogh Gyula, Kovács Dezső  
**Történt egyszer...:** Balogh Gyula, Selmeczi Bea  
Helye: KVMK pódiumterem

17:30 – **Molière: TARTUFFE** (versenyea.) (1h 40') R.: Ricz Ármin  
A Szabadkai Népszínház Magyar Társulat előadása  
Helye: Művelődési Központ

21:00 – **ŠVEJK (Jaroslav Hašek műve nyomán)** (versenyelőadás) (2h 20') R.: Kaj Ádám - A Térészínház előadása  
Helye: Zsinagóga

21:00 – **Ray Cooney: A MINISZTER FÉLRELEP**  
R.: Bódis Gábor (2h 30')  
A Mandala Dalszínház és a Kisvárdai Várszínház közös produkciója  
Helye: Refi Színpad

Bővebben: [www.kisvarda.szh.hu](http://www.kisvarda.szh.hu)

## TÖRTÉNT EGYSZER ÚJVIDÉKEN, Újvidéki Színház



## kisvárdai lapok

A Magyar Színházak 36. Kisvárdai Fesztiváljának napilapja

Főszerkesztő:  
Ungvári Judit

Állandó munkatárs:  
Oláh Zsolt

Fotók:  
Ráthonyi Sára, Gáncs Tamás

Nyomdai előkészítés:  
Kóczon Nikoletta

Nyomdai kivitelezés:  
Imi Print Nyomda

Felelős kiadó: Nyakó Béla  
ISSN 1587-8325

A Magyar Színházak 36. Kisvárdai Fesztiváljának támogatói:



Nemzeti  
Kulturális  
Alap



KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS  
MINISZTERIUM



KISVÁRDA VÁROS  
ÖNKORMÁNYZATA



Fris FM, Kisvárdai

Deryné  
program